

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ צו, פ' פרה, כ"ף אדר-שני, ה'תש"ל

יוצא לאור לש"פ צו, ט"ז אדר-שני, ה'תשע"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

שנת המאה וחמישים להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה„צמח צדק“

©

Published and Copyright 2016 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

פתח דבר

לקראת ש"פ צו, ט"ז אדר שני הבעל"ט — הננו מוציאים לאור התוועדות
ש"פ צו, כ"ף אדר שני ה'תש"ל, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות־קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מגילה נקראת בי"א אדר שני, ה'תשע"ו (ופרצת),

שנת הקהל

שנת המאה וחמישים להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

ברוקלין, נ"י.

בס"ד. שיחת ש"פ צו, פ' פרה, כ"ף אדר שני, ה'תש"ל.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. פרשת פרה הקשורה עם מצות פרה אדומה, שהיא מצות עשה מן התורה — יש בה לימוד והוראה.

ובהקדים — שיש נקודה משותפת בכל המצוות שמצדה שוים כולם, שלכן, חביבות המצוה וההידור בקיומה צ"ל בכל המצוות בשוה, ללא חילוקים, ועד שאסור שיהי' באופן אחר, כמארז"ל¹ על הפסוק² "אורח חיים פן תפלס", "לא תהא יושב ושוקל במצוותי של תורה כו' אחת קלה שבקלות ואחת חמורה שבחמורות כו'".

אבל אעפ"כ, נאמר שם גופא הלשון "קלה שבקלות" ו"חמורה שבחמורות", והיינו, שלמרות ההשתוות שבכל המצוות ("לא תהא יושב ושוקל כו'"), יש מצוות שהם "קלה שבקלות" ויש מצוות שהם "חמורה שבחמורות". ונפק"מ גם להלכה — שכאשר נפגשים שתי מצוות שהם בסתירה זל"ז, צריך לידע איזה מהם לקיים, וכמו "עשה דוחה לא תעשה"³, וכיו"ב.

ובנוגע לעניננו: מצות פרה אדומה היא מצוה כללית, שלכן נאמר בה⁴ "זאת חוקת התורה", ויש כמה מצוות שתלויות בה, החל מחג הפסח ("ראשון לרגלים"⁵) שתלוי בפרה אדומה, כי, כדי שיוכלו להקריב קרבן פסח זקוקים לטהרה שע"י פרה אדומה, ולכן באה פרשת פרה בסמיכות לפרשת החודש, ללא הפסק ביניהם, כיון שבפרשת החודש מדובר אודות קרבן פסח, ובשביל זה זקוקים לטהרת הפרה⁶.

ועד שזוהי מצוה כללית שנוגעת לכל ישראל לכמה דורות, שהרי בכל פרה השתמשו במשך כמה דורות — כמובן מזה שבמשך כל הדורות עשו רק תשע פרות (והעשירית יעשה מלך המשיח)⁷, והרי

(1) תנחומא עקב ב. דב"ר פ"ו, ב. יל"ש
יתרו רמז חצר. משלי רמז תתקלז. ירושלמי
פאה פ"א ה"א. ועוד.
(2) משלי ה, ו.
(3) ראה שבת קלב, ב. יבמות ג, סע"ב.
(4) ר"פ חוקת. וראה לקו"ת ר"פ חוקת.
ובכ"מ.
(5) ראה ר"ה ד, א.
(6) ראה מגילה כט, סע"א ובפרש"י —
מירושלמי מגילה פ"ג ה"ה.
(7) רמב"ם ה"ל פרה אדומה ספ"ג.
ועוד.

השימוש בפרה אדומה הי' מאז שבנ"י היו במדבר, עד כמה שנים לאחרי חורבן בית שני, שזהו משך זמן של ריבוי שנים: ל"ט שנה במדבר (מהשנה השנית), ת"פ שנה מהכניסה לארץ ישראל עד לבנין ביהמ"ק⁸, ת"י שנים של בית ראשון, ע' שנה של גלות בבל, ות"כ שנה של בית שני⁹, ועוד כמה שנים לאחרי חורבן בית שני שבהם השתמשו עדיין באפר הפרה¹⁰; וכיון שבכל משך ריבוי הזמן השתמשו בתשע פרות בלבד, נמצא, שבכל פרה השתמשו במשך כמה דורות.

ב. והנה, מסופר בגמרא¹¹ באריכות אודות פרה אדומה שנוולדה בעדרו של גוי, ו"נכנסו חכמי ישראל אצלו, אמר להם, יודע אני בכס שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנין לי וכו'", ואכן חכמי ישראל שילמו לו סכום גדול ביותר.

והגע עצמך:

גם אם היו לוקחים את הפרה אדומה ללא תשלום — היו עוברים רק על איסור גזילה, שהוא רק לאו, ובפרט שמדובר אודות גזל עכו"ם שהוא איסור קל יותר¹², כך, שאין זה בערך כלל לגבי מעלת מצות פרה אדומה.

ובפרט שהיו יכולים לעשות זאת גם ע"י שינוי מרשות לרשות כו' עד שיבוא לידו של מקריב הפרה, שאז אין בזה איסור גזילה (כפי שמצינו בפוסקים¹³ בנוגע לקניית ד' מינים מגוי).

ואעפ"כ, גם בשעה שבנ"י עסקו במצוה נעלית כמו פרה אדומה, היתה אצלם הזהירות גם בענין פרטי של גזל עכו"ם, עד כדי כך, שכדי שלא לעבור על איסור זה, היו מוכנים לשלם לגוי סכום גדול ביותר — שבפשטות¹⁴ לקחוהו מתרומת הלשכה (שהיו גובים ממחצית השקל) כמו כל קרבנות הציבור¹⁵ — שבו היו יכולים לקנות מאות קרבנות, והרי "התורה חסה על ממונן של ישראל"¹⁶.

ג. ולהעיר, שאף שהמכוון בסיפור הגמרא הנ"ל הוא להורות "עד היכן כיבוד אב ואם", כפי שרואים "מה עשה .. דמא בן נתינה כו'", הרי הכוונה בזה היא גם להורות על מעלתן של ישראל.

(8) מלכ"ס א ו, א.

(כרך ה ע' תפז ואילך). וש"נ.

(9) ראה גם תו"מ חל"ז ס"ע 103. וש"נ.

(13) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתרמ"ט

(10) ראה אנציק' תלמודית ערך אפר ס"ח. וש"נ.

(14) אף שלא נתפרש בסיפור הגמרא כאן.

טטאת בסופו (כרך ב ע' קמו). וש"נ.

(11) קידושין לא, א.

(12) ראה אנציק' תלמודית ערך גזל הגוי

(16) ר"ה כז, א. וש"נ.

ובכן:

העובדה שבנ"י מוכנים לשלם ריבוי ממון עבור קיום מצוה — אינו דבר פלא. ובפרט בנדו"ד, שמדובר אודות ממון ציבור, הרי בודאי לא יפלא שחכמי ישראל — סנהדרין, שממון הציבור הוא בבעלותם — יתנו ריבוי ממון עבור קיום מצוה (משא"כ בנוגע לממון היחיד, הרי זה תלוי בדעתו של היחיד אם רצונו ליתן ריבוי ממון עבור המצוה או לא). אלא החידוש הוא — שגם כשמדובר אודות מצוה נעלית כמו פרה אדומה, הנה בשעת מעשה נזהרו בנ"י גם בענין פרטי כמו גזל עכו"ם.

ד. וכמו כל ענין בתורה, מלשון הוראה¹⁷, ובפרט שתיקנו קריאה מיוחדת בתורה בענין זה [ועד שיש דעות¹⁸ שגם קריאת פרשת פרה היא מצוה מן התורה, כמו פרשת זכור] — בהכרח ללמוד מזה הוראה:

ישנם כאלו שמצות עשה מן התורה תופסת אצלם מקום חשוב, משא"כ ענין פרטי כו', ובפרט אם זה רק ענין הקשור עם "דרכי שלום", הנה במה נחשב פרט קטן, להשתדל בו כו', בה בשעה שמדובר אודות ענין כללי.

ועל זה באה ההוראה ממצות פרה אדומה — שהיא מצוה כללית שנוגעת לכלל ישראל, ואעפ"כ, נזהרו בנ"י גם בפרט קטן כמו גזל עכו"ם. וזוהי הוראה לכל אחד ואחד, בכל זמן ובכל מקום — שצריך להיות זהיר אפילו בדקדוק קל של דברי סופרים, ולא לעשות חשבונות שיש ענינים נעלים יותר שקודמים לזה, אלא צריך להתנהג דוקא באופן שלא עורכים חשבונות כו'.

ה. ועי"ז נעשית גם הכפרה דפרה אדומה:

איתא במדרש¹⁹ שבנוגע לטומאת מת "נתכרכמו פניו של משה", באמרו, "במה תהא טהרתו". והיינו, שאפילו משה רבינו ש"אוהב ישראל היי"י"²⁰, והבין איך שייך ענין הטהרה בנוגע לכל הטומאות, הנה בנוגע לטומאת מת, "אבי אבות הטומאה"²¹, לא הי' יכול להבין "במה תהא טהרתו", ואיך יוכל להכנס לביהמ"ק ולהקריב קרבן. ועל זה אמר לו הקב"ה, שפרה אדומה מטהרת גם טומאת מת.

(20) מנחות סה, א-ב.
(21) פרש"י פסחים יד, ריש ע"ב. פרש"י חוקת יט, כב. מפרשי המשנה לכלים ואהלות בתחלתן. ועוד.

(17) ראה רד"ק לתהלים יט, ת. גו"א ר"פ בראשית (בשם הרד"ק). זח"ג נג, ב.
(18) ראה אנציק' תלמודית ערך ארבע פרשיות (כרך ב ס"ע קסו). וש"נ.
(19) במדב"ר פי"ט, ד. תנחומא חוקת ו.

והענין בזה — שכאשר מתנהגים באופן שלמעלה מכל חשבונות (כההוראה שלמדים ממצות פרה אדומה, כנ"ל, וכפי שיתבאר לקמן²²), הרי זה פועל שגם מלמעלה מתנהגים באופן שלמעלה מכל חשבונות, שגם בנוגע לענין חמור כזה שמשה רבינו שואל "במה תהא טהרתו", נעשה ענין של כפרה, ועד לאופן ש"ונתן עליו מים חיים אל כלי"²³.

וענין הטהרה של כל אחד מישראל וכל בניי פועל להסיר את כל החטאים, כולל גם חטא נחש הקדמוני שהוא המקור לכל החטאים והטומאות, ועד שעייז באים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו בקרוב ממש.

* * *

ו. בפרשת פרה יש ענין הדורש ביאור:

בנוגע לקרבנות שהקריבו במשכן ומקדש — יש ב' סוגים: יש קרבנות שמלבד ההקרבה על המזבח, יש בהם גם חלק שניתן לאכילת הבעלים, כך, שגם הם נהנים מזה, כמו קרבן שלמים וכו'; ויש קרבן עולה²⁴ שקרב כולו ע"ג המזבח, "כליל לה"²⁵, וזהו א' הפירושים בשם "עולה"²⁶, שעולה כולו לה [עוד יותר אפילו משאר קדשי קדשים, שבהם יש חלק גם לכהנים], כי, מצד גודל מעלת הקדושה שבו, אין מקום שבשר ודם יהנה ממנו.

ובב' סוגים הנ"ל הוצרכה להיות ההקרבה בפנים דוקא, ויש איסור חמור לשחוט בחוץ.

ובענין זה יש שינוי בפרה אדומה:

מחד גיסא — צריך לשרוף את הפרה כולה, ועוד יותר מאשר בקרבן עולה, שעור העולה שייך לכהנים²⁷, ואילו בפרה אדומה נאמר²⁸ "את עורה ואת בשרה גו' על פרשה ישרוף", שזה מורה על קדושה יתירה, שלכן אסור לאף אחד ליהנות ממנה; אבל לאידך גיסא — מעשי' בחוץ דוקא²⁹, "מחוץ למחנה" (מחוץ לירושלים)³⁰, שזה מורה על פחיתות הקדושה, שהרי בירושלים יש קדושת המקום, כדברי המשנה³¹ "עשר קדושות הן כו'", משא"כ מחוץ לירושלים.

27 פרשתנו ז, ח.

28 חוקת יט, ה.

29 שם, ג ובפרש"י.

30 ראה יומא סח, סע"א ואילך. וש"נ.

31 כלים פ"א מ"ו.

22 ס"ח.

23 חוקת שם, יז.

24 שבו מתחילה פרשת השבוע: "זאת

תורה העולה וגו'".

25 שמואל-א ז, ט.

26 ראה פרש"י יתרו יח, יב.

ולכאורה הרי זה דבר והיפוכו: מחד גיסא — דרגא הכי נעלית בקדושה, ולאידך גיסא — דרגא תחתונה ביותר בקדושה?!

אך הענין הוא — שכללות הענין דפרה אדומה הו"ע של חוקה, שזהו ענין שאינו מובן בשכל, וכמו הענין שמטהרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים³², ועד ש"אומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה"³³, וגם בני"י מודים שאין על זה טעם בשכל, שהרי אין זה באופן שבני"י עצמם יודעים את הטעם, אלא אדרבה: זהו בפירוש ענין שאין לו טעם בשכל, וצריך לקיימו רק בגלל שכך צוה הקב"ה. וכן הוא בנוגע לשני הפכים הנ"ל, שצריך לשרוף את הפרה כולה, ומעשי' בחוץ דוקא — שזהו ענין של חוקה, שאינו מובן בשכל.

ז. ובענין זה יש הוראה — שגם אלו שנמצאים מחוץ למחנה, דורשים מהם ליתן הכל להקב"ה:

יש יהודים שנמצאים מחוץ למחנה³⁴, ואינם ראויים להכנס לביהמ"ק — שהרי אפילו הכניסה למלך בשר ודם צריכה להיות בלבושים המתאימים, וכמ"ש ביוסף "ויריצוהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלותיו (ורק לאח"ז) ויבוא אל פרעה"³⁵, ואם הדברים אמורים אפילו בנוגע לכניסה למלך גוי, עאכ"כ בנוגע לכניסה למלך ישראל, להבדיל, ועאכ"כ כשצריכים להיכנס למלך מלכי המלכים הקב"ה, להבדיל, בודאי צריכים להיות ראויים לכך.

ואעפ"כ, הנה גם מי שאינו ראוי, ונמצא מחוץ למחנה, דורשים ממנו להתמסר לגמרי להקב"ה וליתן לו הכל, ללא חשבונות, כי, למלך יש שייכות גם אליו, וכמבואר בתניא³⁶ המשל מ"מלך גדול ורב (ש)מראה אהבתו הגדולה והעצומה לאיש הדיוט ונבזה .. המוטל באשפה, ויורד אליו וכו'", כך, שאפילו בהיותו "מחוץ למחנה", עומד הוא "נוכח פני אוהל מועד"³⁷, שלכן צ"ל שריפת הפרה באופן ש"רואה פתחו של היכל" (כיון שכל השערים הם פתוחים)³⁸, ולכן צריך גם הוא להתמסר להקב"ה וליתן לו הכל, ללא חשבונות.

נמצאים הם במעמד ומצב שמחוץ למחנה.

(35) מקץ מא, יד.

(36) פמ"ו.

(37) חוקת יט, ד.

(38) ראה זבחים קיג, א.

(32) חינוך מצוה שצז. וראה במדב"ר

פ"ט, ה. תנחומא חוקת ז.

(33) פרש"י ר"פ חוקת.

(34) אם בגלל שדוחפים אותם כו', או

בגלל סיבות אחרות, כך, שאין זה באשמתם,

אלא זהו אצלם ענין של אונס, אבל בפועל,

ולדוגמא:

כשמדובר אודות נתינת צדקה, עבור מוסדות חינוך על טהרת הקודש, או עבור הדפסת ספרים וכיו"ב — אין לעשות חשבון שאם יתן ריבוי ממון עבור מצוה אחת, לא יוכל ליתן עבור שאר מצוות, או שאם יתן היום, לא יוכל ליתן מחר, או שלא ישאר לו לפרנסתו וכו', ולכן מוטב שיתן סכום קטן יותר; אלא יש להתנהג ללא חשבונות, וליתן להקב"ה את הכל.

צריך לדעת שחשבון זה (שאינו יכול ליתן ריבוי צדקה עבור מצוה מסויימת, כיון שאז לא יוכל ליתן עבור שאר מצוות) הוא עצת היצה"ר, שבא בציוור³⁹ של רב בעל זקן ארוך לבוש "קאָפּאַטע"... והראי', שכאשר צריך להוציא כסף עבור מכונית או דירה, אזי אינו מבולבל מזה שצריך את הכסף עבור מצוות אחרות, ורק כשצריך ליתן צדקה, אזי ישנו הבלבול מזה שיחסר לו עבור שאר מצוות, ומזה מוכח שזוהי טענת היצה"ר. וכידוע הסיפור⁴⁰ אודות הרה"צ ר' נחום מטשערנאביל בנוגע להבחנת טענת היצר כו'.

וכן אין לטעון שההנהגה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, למעלה מהשכל, צריכה להיות רק בעניני תומ"צ, אבל בנוגע לעניני מסחר כו', שהם "מחוץ למחנה", צריך להתנהג ע"פ שכל וע"פ חשבון, מבלי לחשוב אודות הקב"ה — כי, הקב"ה הוא נצחי, ונמצא בכל מקום, גם "מחוץ למחנה"!!!

ולכן, גם כאשר נמצאים "מחוץ למחנה" צריך להעלות להקב"ה את הכל, כמו בפרה אדומה: "ושרף גו' את עורה ואת בשרה גו'" — לא רק את הבשר, אלא גם את העור, שאינו ראוי לאכילה להיות דם ובשרו, כבשרו, אלא יכול לשמש רק בתור לבוש,

— אם לבוש מעור דק, שעושים ממנו לבוש לכל יום, או לבוש מעור גס, שעושים ממנו לבוש רק ליום קר ביותר שבו מנשבת רוח מקפיאה, שלכן יש צורך בלבוש עב כדי להתחמם (שהרי יהודי צריך להיות במצב של חיות ותנועה וחמימות כו'), אבל ישנם כמה חדשים בשנה שבהם אינו זקוק ללבוש מיוחד זה, ולא כמו הלבושים שזקוק להם בכל יום, ועאכו"כ אכילה ושתי', שאי אפשר להתקיים בלעדם (כפי שמצינו בגמרא⁴¹ שיעור הזמן שאדם יכול להתקיים ללא אכילה ושתי') —

(41) ירושלמי נדרים פ"ב סה"א.

(39) ראה תר"מ חנ"ג ריש ע' 33. וש"נ.

(40) סה"ש תשי"ג ע' 67 ואילך.

גם ענין כזה צריכים ליתן להקב"ה.

וע"י הנהגה באופן כזה שגם כאשר נמצא "מחוץ למחנה" נותן להקב"ה את הכל — נעשה אצלו ענין ה"קרבן", שהו"ע קירוב כל הכחות כו' (כלשון הידוע⁴²), ועד שמזכה את כל בני" במשך כמה דורות בענין של פרה אדומה.

ח. וענין זה קשור גם עם הקביעות המיוחדת דפרשת פרה בשנה זו — כמדובר כמ"פ שיש ענינים ששייכים בכל שנה ושנה, כיון שקביעותם תלוי' בימי השנה, כמו הענין דפרשת פרה, שמוכרח להיות בכל שנה, ובסוף אדר הסמוך לניסן (שהרי פרשת פרה צריכה להיות בסמיכות לפרשת החודש (כנ"ל ס"א), ופרשת החודש היא בר"ח או בשבת מברכים ניסן), אבל בנוגע לקביעות בימי החודש, הרי זה יכול להיות בכמה אופנים; ובשנה זו הקביעות דפרשת פרה היא בעשרים באדר.

ובנוגע לעשרים באדר מצינו במגלת תענית⁴³ סיפור⁴⁴ שאירע ביום

זה:

"בעשרין ב"י צמו עמא למיטרא ונחת להון, מפני שהי' רעבון ובצורת בארץ ישראל .. שלש שנים זו אחר זו .. וכיון שראו שיצא רוב אדר ולא ירדו גשמים, הלכו להם אצל חוני המעגל אמרו לו התפלל שירדו גשמים .. עג עוגה ועמד בתוכה .. (ואמר) איני זו מכאן עד שתרחם על בניך. התחילו הגשמים יורדין טיפין טיפין .. אמר רבש"ע לא כך שאלתי, אלא גשמי בורות שיחין ומערות. התחילו הגשמים יורדין כמלא פי חבית, ושיערו חכמים טיפה אחת לוג .. אמר רבש"ע לא כך שאלתי, אלא גשמי רצון וברכה ונדבה, ירדו כתקנן כו" — עד כאן הסיפור בנוגע לעניננו (ולאח"ז מסופר אודות דברי שמעון בן שטח לחוני המעגל כו').

ומובן, שהעובדה שסיפור זה אירע בעשרים באדר היא בהשגחה פרטית, וכמרומו גם בנגלה (ככל הענינים של פנימיות התורה⁴⁵) — בדברי הגמרא⁴⁶ "מגלגלין זכות ליום זכאי", וכיון שענין זכאי אירע ביום זה, הרי מובן שהוא "יום זכאי".

42) ראה תו"מ סה"מ תשרי ריש ע' קסד. (כג, א), אבל שם לא נזכר התאריך עשרים וש"נ.

43) פי"ב. (45) ראה גם

44) שמופיע גם בגמרא במסכת תענית (46) שם כט, א. וש"נ.

וכיון שבשנה זו חל עשרים באדר בשבת פרשת פרה, קשור מאורע זה גם עם פרשת פרה, שגם בו מודגש תוכן ההוראה הנ"ל מפרשת פרה.

ט. והענין בזה:

בנוגע לגשמים נאמר⁴⁷ "ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה", וכמבואר בספרי הטבעיים, שכדי שיוכל להיות ענין הצמיחה יש צורך שתהי' ליחות באדמה, וענין זה נעשה עי"ז ש"אד יעלה מן הארץ", באמצעות חום השמש שמחמם את המים ועושה מהם אדים, ואח"כ יורד למטה באופן של גשמים, ועי"ז נעשית ליחות באדמה.

ולכאורה, כיון שהקב"ה ברא את העולם ע"פ שכל — למה קבע שהליחות באדמה תהי' עי"ז ש"אד יעלה מן הארץ" [ע"י חום השמש שפועל במים שיעלו מהם אדים, שזהו היפך טבע המים שיוורדים ממקום גבוה למקום נמוך], ורק אח"כ ירדו הגשמים מלמעלה למטה, ולא קבע שמלכתחילה תהי' ליחות באדמה לצורך הצמיחה?

אך הענין הוא — שהקב"ה רצה שענין הגשמים יהי' רק לאחרי שהאדם יכיר בצורך הגשמים ויתפלל עליהם⁴⁸, והיינו, שידעו שכאשר יש צורך בענין מסויים, יש לפנות ולבקש זאת הקב"ה, כיון שהכל ממנו כו'. וכאן רואים שגם כאשר לא ירדו גשמים במשך שלש שנים, שזהו"ע של "חזקה"⁴⁹ — לא התפעלו בנ"י מזה, וביקשו מהקב"ה, בידעם שהכל בידו וביכלתו ליתן כו', ואכן פעלו שירדו גשמים והצמיחו כו'.

וכן הוא בעבודת כאו"א — שגם אם מישהו נמצא במעמד ומצב ש"מחוץ למחנה" במשך ג' שנים, דהוי חזקה, ועאכו"כ אם זה לא רק ג' שנים, אלא ל"ג שנים, כך, שענין זה נעשה טבע אצלו, וא"כ, יכול לחשוב איך ישנה את טבעו — הנה גם אז אין לו להתפעל מהטבע שלו, אלא להתנהג באופן שלמעלה מחשבונות, וליתן להקב"ה את הכל, ולבקש מהקב"ה באמת כו', ואז ישפיע לו הקב"ה כל הענינים, וכמבואר באגה"ת⁵⁰ שזהו "בלי שום ספק וס"ס בעולם", שלכן אנו מברכים "בא"י מברך השנים"⁵¹.

ועד שנעשית הצמיחה של "זרע ברך ה"⁵², ומעמידים צבאות הוי',

(50) פי"א.

(51) חסר קצת (הנו"ל).

(52) ישע"י סא, ט.

(47) בראשית ב, ו.

(48) פרש"י שם, ה.

(49) ראה ב"ב כח, א ואילך.

בנים ובנות, שיצאו — יחד עם כל בניי — לקבל פני משיח צדקנו, בקרוב ממש, ובשמחה וטוב לבב.

* * *

י. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה וידבר גו' זאת חוקת התורה.

* * *

יא. פרשת פרה קורין באדר הסמוך לניסן, שלכן, קורין אותה באדר שני. אבל כיון שהן אדר ראשון והן אדר שני נקראים בשם "אדר", כך שהם שייכים זל"ז, הרי מובן שפרשת פרה שייכת גם לאדר ראשון, כך, שפרשת פרה קשורה עם כמה שבועות.

ובהתאם לכך הנה גם בנוגע ללימוד פירוש רש"י בפרשת השבוע, נתעכב על ענין הקשור עם ימי המילואים, שאודותם מדובר כבר גם בפרשיות שלפנ"ז — בפרשת תצוה, וכמ"ש רש"י⁵³ ש"פרשה זו נאמרה שבעה ימים קודם הקמת המשכן (לפני פ' פקודי), שאין מוקדם ומאוחר בתורה", ופרטי הענינים שבהמשך הפרשה הם "אלו האמורים בואתה תצוה, ועכשיו ביום ראשון למילואים חזר וזרזו בשעת מעשה". ומסיים רש"י⁵⁴ ש"כל הענין הזה דפרשת המילואים פירשתי בואתה תצוה", ואילו בפרשתנו מבאר רש"י רק את הענינים שלא נאמרו לפנ"ז, או ענינים שהם בשינוי לגבי מש"נ בפ' תצוה.

יב. אחד הענינים שרש"י מפרש בפרשתנו הוא בפרק ח' פסוק כ"ב: "ויקרב את האיל השני איל המילואים וגו'", ומפרש רש"י: "איל המילואים" — "איל השלמים, שמילואים לשון שלמים, שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם".

כלומר:

הפירוש ד"איל המילואים" אינו מלשון "ימי המילואים" שענינים חינוך הכהונה (כמ"ש לעיל⁵⁵: "ולמילואים", "ליום חינוך הכהונה") — "מפני שלא נקרא מילואים רק האיל האחד משני האלים ("האיל השני") .. ואילו הי' שם המילואים מלשון .. חינוך, לא הי' ראוי להקרא האחד לבדו .. איל מילואים"⁵⁶.

ולכן מפרש ש"מילואים לשון שלמים שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם", ועפ"ז אתי שפיר שרק "האיל השני" נקרא בשם "איל

55) שם ז, לו. וראה פרש"י תצוה כט, ט.

56) פ"י הרא"ם.

53) פרשתנו ח, ב.

54) שם, ה.

המילואים", כי, אע"פ שגם האיל הראשון הוא בסדר העבודה דימי המילואים שעל ידה נעשה חינוך הכהונה, הרי אינו ממלא ומשלים את הכהנים בכהונתם (יש לו חלק בזה, אבל לא באופן שממלא ומשלים), שהרי לאחריו צריך להקריב את האיל השני; ורק האיל השני שהוא גמור העבודה (וכמ"ש בפרש"י על הפסוק⁵⁷ "ויקטר המזבחה על העולה", "אחר העולה"), נקרא "איל המילואים", "לשון שלמים, שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם".

אך עדיין צריך להבין:

גם לאחר הקרבת האיל השני, מפורש בקרא — הן בפרשת תצוה⁵⁸ והן בפרשתנו⁵⁹ — שהוצרך גם ליקח "מסל המצות .. חלת מצה אחת וחלת לחם שמן וגו'", כך, שגם ע"י הקרבת האיל השני לא נסתיימה עבודת המילואים, וכמפורש בפרש"י בפ' תצוה על הפסוק⁶⁰ "למלא את ידם", "באיל ולחם הללו", וא"כ, למה נקרא "איל המילואים", "לשון שלמים, שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם"?

וממה-נפשך: אם מצד זה שגם האיל יש לו חלק במילוי והשלמת הכהנים בכהונתם — הרי גם לאיל הראשון יש חלק בזה; וכיון שהאיל הראשון אינו נקרא "איל המילואים", "לשון שלמים כו'", עכצ"ל, ששם "שלמים" שייך רק על גמור הענין, ובלשון הגמרא במסכת יומא⁶¹: "עבודה תמה, ולא עבודה שיש אחרי" עבודה", וא"כ, הרי גם האיל השני אינו יכול להקרא "איל המילואים", "לשון שלמים", כיון שיש אחריו עבודת ההקרבה מסל המצות!?

יג. גם צריך להבין:

בפ' תצוה⁶² מפרש רש"י "שהמילואים שלמים, שמשלימים שלום למזבח ולעובד העבודה ולבעלים (וכפי שפירש בפ' ויקרא⁶³: "שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים") .. החזה להיות לו לעובד העבודה למנה, וזה משה ששימש במילואים, והשאר אכלו אהרן ובניו שהם בעלים".

ולמה בפרשתנו מפרש באופן אחר — "מילואים לשון שלמים שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם"!

(61) כד, א.

(62) שם, כב.

(63) ג, א.

(57) פרשתנו ח, כח.

(58) כט, כג.

(59) ח, כו.

(60) שם, לג.

גם צריך להבין דיוק לשון רש"י "שממלאים ומשלימים את הכהנים
בכהונתם", ולא "בעבודתם", כלשון הרגיל בכ"מ (גם בפירושו רש"י⁶⁴):
"כהנים בעבודתם"?

וכמדובר כמ"פ שכל ענינים אלו צריכים להיות מובנים בפשטות
לבן חמש למקרא באופן המוכרח ע"פ פשטות הכתובים, שלכן לא צריך
רש"י לפרש זאת. וכפי שיתבאר לקמן.

* * *

יד. דובר פעם⁶⁵ אודות השייכות של אגרת התשובה לפורים,
שבפרק ראשון מובא הענין ש"מתענין על כל צרה שלא תבוא על הצבור,
וכמ"ש במגלת אסתר". אבל שם מדובר אודות ענין התענית; ונוסף לזה,
יש גם בפרק האחרון ענין השייך לפורים — בנוגע לענין הגאולה⁶⁶:

בנוגע לפעולת הקרבנות — "ענין עליות עולמות העליונים ..
בהקרבת עוף כו'" — נזכר גם הלשון "קומץ מנחה".

וענין זה שייך לפורים — כמסופר בגמרא⁶⁷ "אשכחי" (המן
למרדכי) דיתבי רבנן (תלמידיו) קמי' ומחוי להו הלכות קמיצה .. אמר
להו במאי עסקיתו, אמרו לי' בזמן שבית המקדש קיים מאן דמנדב מנחה
מייתי מלי קומצי' דסולתא וכו'".

כלומר: המן ראה שמרדכי אסף כ"ב אלף תינוקות של בית רבן
ולמד עמהם תורה⁶⁸ — לא כפי שחשב שבגלל הגזירה יפלו בני' ברוחם,
יתענו ויתכוננו למלחמה כו'. אך עדיין חשב שילמדו עכ"פ דיני מלחמה
(הלכות מלכים), או הלכות תעניות וכיו"ב, אבל בפועל ראה שמרדכי
לומד עם תלמידיו הלכות קמיצה!

מרדכי אמר לתלמידיו, שאע"פ שאנו נמצאים בגלות, ויש גזירה
כו' — הרי ברור הדבר שתתבטל הגזירה, והקב"ה יוציא אותנו מהגלות,
ויצטרכו לבנות את ביהמ"ק ולהקריב קרבנות, שא' מהם הוא קרבן מנחה,
ולכן כבר עכשיו — כשנמצאים עדיין בזמן ש"כתבו שטנה גו"⁶⁹
והפסיקו את בנין ביהמ"ק — צריכים ללמוד הלכות קמיצה, כיון
שיצטרכו לידע פרטי הדינים כו'.

67 מגילה טז, א. וראה גם שיחת פורים

הנ"ל סט"ו (תו"מ שם ע' 309). וש"נ.

68 אסתר"ר ספ"ח. ספ"ט. פ"י, ד.

69 עזרא ד, ו ובפרש"י. מגילה יא, א

ובפרש"י. פרש"י אסתר ה, ג. ט, יו"ד.

64 שמיני יו"ד, יא.

65 שיחת פורים דאשתקד סמ"ט (תו"מ

חנ"ה ע' 346).

66 כ"ק אדמו"ר הפסיק ואמר בכת-

שחוק: צריך תמיד לחפש "קונצן"... כדי

שהקהל לא יירדם!

ומזה נבהל המן והבין ש"נפול תפול לפניו"⁷⁰, בראותו, שמבלי להתפעל מהגזירה שלא בטלה עדיין, יכולים יהודים לשבת ולעסוק בתורה, מתוך בטחון חזק שתהי' הגאולה ובנין ביהמ"ק.

היתה אמנם תביעה על בני"ש ש"נהנו מסעודתו של אותו רשע"⁷¹, ועד שנחתם למעלה גזר-דין כו', אבל אעפ"כ, כאשר מרדכי עמד בתוקף ללמוד תורה עם תלמידיו, אזי עלתה שוועתם השמימה ובטלה הגזירה.

וזהו אופן ההנהגה של כל בני"ש — כלשון המגילה "אם מזרע היהודים מרדכי גו' נפול תפול לפניו"⁷⁰, וכמ"ש לפני"ז⁷² "ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי", והיינו, שאין זה מרדכי לבדו, אלא זהו "עם מרדכי", היינו, שכן הוא אצל כל אחד מישראל, שאינו מתפעל מגזירת המן, ועד שאפילו אלו שלא עמדו נגד גזירת המלך והשתחוו להמן (לא כמו מרדכי ש"לא יכרע ולא ישתחוה"⁷³), "לא עשו אלא לפנים"⁷¹.

ובנוגע לעניננו: לשון רבינו הזקן "קומוץ מנחה", ולא מנחה סתם, בא לרמז על גאולת פורים שהיתה קשורה עם לימוד הלכות קמיצה, שהורה על תוקף הבטחון כו'.

טו. אך⁷⁴ יש ענין באגה"ת שלכאורה יש עליו סתירה מכללות הענין של פורים:

בפי"א מבאר רבינו הזקן שהקב"ה "חנן ורחום ורב לסלוח תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו ית' .. בלי שום ספק וס"ס בעולם, וכמו שאנו מברכים בכל תפלת י"ח תיכף שמבקשים סלח לנו כו' ברוך אתה ה' חנן המרבה לסלוח .. ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מברכין בא"י גואל ישראל".

ולכאורה אינו מובן: הענין ש"חוזרים וחוטאים" הוא רק לאחרי אמירת הברכות "חנן המרבה לסלוח" ו"גואל ישראל", שהרי בינתיים אין זמן לחטוא⁷⁵, ואם ברור הדבר שהקב"ה מוחל, הי' צריך משיח לבוא תיכף ומיד לאחרי ברכת "גואל ישראל" (שנאמרת ג' פעמים בכל יום) עוד לפני ש"חוזרים וחוטאים"!?!

בספר התניא (קאָרף) ח"ב ע' רכח ואילך.

(75) כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף בבת-

שחוק: ובפרט אלו שממהרים בתפלה, כדי

ללכת למסחר וכיו"ב, הרי בודאי אין להם

זמן!...

(70) אסתר ו, יג.

(71) מגילה יב, א.

(72) שם ג, ו.

(73) שם, ב.

(74) סעיף זה — נדפס בלקוטי ביאורים

אך הביאור בזה — שהפירוש ד"נגאלין מיד" הוא (לא שמיד בא משיח, אלא) שמתחיל כל סדר הענינים דביאת משיח, כמ"ש הרמב"ם⁷⁶ שלפני ביאת משיח⁷⁷ צריך לבוא אליהו הנביא לבשר על הגאולה (לתקוע בשופר וכו'), וכיון שבמשך זמן זה "חוזרים וחוטאים" (וכדברי הגמרא⁷⁸: "שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום"), לכן לא בא משיח.

אמנם, בנוגע לפורים מצינו שלא הי' מעמד ומצב ד"חוזרים וחוטאים" לא רק במשך כמה ימים, אלא "כל הימים שהיו בנ"י בסכנה מפני גזירת המן .. כמעט משך שנה היו כולם בבחי' מס"נ ממש .. ולא עלה על שום א' מהם מחשבת חוץ ח"ו" (כדברי רבינו הזקן בתו"א⁷⁹), ונמצא, שבמשך כל זמן זה לא הי' אצלם חטא, לא במחשבה, לא בדיבור ולא במעשה, וא"כ, הוצרך אז לבוא משיח.

ולפועל הנה אפילו בזמן הגמרא, כשאמוראים דנים בנוגע לאמירת הלל בפורים, אומרים הם ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"⁸⁰, ומכל-שכן עתה, ומשיח עדיין לא בא!

וא"כ, הרי זה בסתירה לכאורה לדברי רבינו הזקן ש"אילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד". וכפי שיתבאר לקמן.

* * *

טז. ישנו אמנם דין שאסור להכין משבת לחול⁸¹, היינו, שאסור להכין בשבת ענינים הדרושים לימות החול; אבל לא מצינו בשום מקום שאין להשלים בשבת מה שלא השלימו בימות החול. ובנוגע לעניננו:

החיוב "לבסומי בפוריא עד דלא ידע"⁸² — כנראה שבפורים זה הי' רק בצינעה! ...

ולכן, בעמדנו ביום השבת שלאחרי פורים (שהרי ביום ראשון בשבוע הי' פורים, וביום שני — שושן פורים), מן הראוי שימצאו כמה (אחד, שנים או שלשה) שיקיימו את הציווי "לבסומי עד דלא ידע"⁸³.

(80) מגילה יד, א. וש"נ.

(81) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סע"ב ס"י. וש"נ.

(82) שם ז, ב.

(83) ראה גם שיחת פורים הנ"ל ס"ח (לעיל ע' ...). וש"נ.

(76) הל' מלכים פי"ב ה"ב.

(77) כהרעות שבזה — "ביום שלפניו ממש", או "שנים או שלשה ימים קודם"

(ראה לחם משנה להל' נזירות פ"ד הי"א).

(78) ב"ב קסד, סע"ב.

(79) הוספות למג"א קכ, ד.

ובפרט שבשנה זו ישנם שני חדשי אדר, כך, שהשמחה היא כפולה. ובפרט ע"פ מ"ש בשו"ע⁸⁴ (בנוגע לענין זה): "וטוב לב משתה תמיד"⁸⁵. אך אין זה היתר עבור כל אחד ואחד, ובודאי לא עבור הבחורים, שענינם הוא לימוד התורה מתוך חיות ולהט ("קאָכן זיך"), והם צריכים לקיים את הציווי "לבסומי", כפירוש רש"י: "ביין" — ביין אמיתי, יינה של תורה; אבל הבעל-בתיים שבמשך כל השבוע מונחים בענינים אחרים, ונמצאים למטה מעשרה טפחים, או למטה משלשה טפחים, שנחשב כלבוד⁸⁶, בשוה עם עפר הארץ... (ואין רצוני להאריך בזה) — הנה עכשיו ביום השבת⁸⁷ עליהם לקיים את הציווי "לבסומי עד דלא ידע".

ומה שיכולים לטעון שאם יהיו במעמד ומצב ד"לא ידע", לא יוכלו לשמוע ולהבין הדברים הנאמרים עתה — יקיימו זאת שלשה מתוך השלושים ושלוש שבלאה"כ לא שומעים מה שמדברים... כך, שלא יפסידו מאומה, ולכל-הפחות יהי' אצלם הענין ד"לבסומי עד דלא ידע".

* * *

יז. האמור⁸⁸ לעיל אודות לימוד הוראות מסיפור המגילה — קשור גם עם המדובר בפורים⁸⁹ אודות ההתגרות עם "גוי קטן", ויתירה מזה, "גוי גדול":

לאחרונה נערכה "הפגנה" על זה שלא נותנים ליהודים לצאת מרוסיא⁹⁰. ולמרות שהזהירו לפני חדשיים שאם יצעקו ברחובות, ימנעו נתינת היתר-יציאה למאות משפחות — אמר פלוני שלא איכפת לו; הוא צריך להראות שהוא חי במדינה דמוקרטית, ויכול להתנהג כרצונו, ולכן ערך "הפגנה". ואכן כך הוה — שבגלל זה עיכבו מאות משפחות, אלף יהודים בערך, שלולי זאת היו יוצאים משם!

וכאמור כמ"פ, שכיון שהקב"ה יודע שיש לו עסק עם דור יתום, עליו להראות הכל בגלוי, בכדי שיתפסו את האמת. ואכן הראה לו הקב"ה שפעולה זו הזיקה לו — שאלו שהלכו לצעוק ברחוב חטפו מכות!... ואעפ"כ ממשיך לטעון שלא איכפת לו, ועליו להמשיך ולצעוק, ולכן הולך ל"טיימס-סקווער" ונעמד לתקוע בשופר... שהרי הוא צריך להראות שהוא "דמוקרטי", ובינתיים מרגיז את הגוי שיושב ב"קרמלין"!... שאף

88 ברשימת ההנחה צויין שבשיחה זו חסרים כמה ענינים (המו"ק).

89 שיחת פורים ס" (לעיל ע'...).

90 ראה גם מכתב ימי ההגבלה שנה זו

(אג"ק חכ"ו ע' תז).

84 או"ח סוסתרצ"ז (ברמ"א).

85 משלי טו, טו.

86 ברכות כה, ב. ועוד.

87 בהנחה נוספת: בזמן המנחה שאז

"שכיחא שכרות" (ראה תענית כו, ב).

שאינו בעל בחירה, הרי בינתיים הוא כועס, ומעכב את יציאתן של מאות משפחות! וכל זה — בגלל שהוא צריך לצעוק!

וכשאומרים לו שישנם שלש מליון יהודים שזה יכול להזיק להם — טוען הוא שאינו דואג לשלש או חמש מליון יהודים, אלא הוא דואג לכל שנים-עשר מליון בני, כלל ישראל!...

וכמו"כ ערכו הפגנות נגד הגוי שיושב בצרפת, ועי"ז "פעלו" שיהודי צרפת לא יוכלו לבקש ממנו לשלוח עזרה לארץ ישראל, ושלא ישלח מטוסים ללוב כו' — כי כאשר הגוי כועס, אינו מוכן לשמוע מאומה!...

לולי זאת, היו יכולים לבוא אליו, לדפוק על השולחן ולומר לו: שמע נא! לשם מה אתה צריך לשלוח מטוסים לערבים?! ואפילו אם רצונך לשלוח — אל תשלח עכשיו, אלא לאחרי כמה חדשים. ואכן היו מצליחים לפעול עליו, כפי שכבר אירע בעבר; אבל בגלל ההפגנות, אינו רוצה לשמוע מאומה!

מדובר אמנם אודות גוי שהוא בעצם שונא ישראל, כפי שיודע אפילו בן חמש למקרא מ"ש רש"י⁹¹: "הלכה היא בידוע⁹² שעשו שונא ליעקב"; אם זה "עשו" וזה "יעקב", ברור הדבר ש"עשו שונא ליעקב", אלא שאינו רוצה להראות בגלוי שהוא שונא ישראל בגלוי (בגלל שלא מתאים לו, או בגלל שיש לו איזו פני), כך, שיש אפשרות לבקש ממנו טובה עבור בני — להכנס לחדר לפנים מחדר ולדפוק על השולחן ולדרוש שלא ישלחו מטוסים לערבים, והוא הי' מסכים לכך.

ובמקום זה — צועקים עליו ומכים אותו, ואומרים לו: הנך גנב, אתה חייב לי כסף, ואני יודע שלא תחזיר לי את החוב, ואח"כ מבקשים ממנו להחזיר את החוב!... — אנשים נורמליים לא מתנהגים כן!

יח. ובכן, בענין זה יש הוראה מהמגילה:

בעת גזירת המן — הי' מרדכי יכול לצעוק ברחובות נגד המן, שהוא רק "ספר"⁹³, ונמכר לו לעבד⁹⁴; ולומר להמן: שמע נא, אתה חייב לי מאה פרנק, ואינך רוצה להחזיר לי, כך, שהנך גנב!... והי' יכול ליתן להמן מכות, שאכן הי' ראוי להם!... וכמו"כ הי' מרדכי יכול לצעוק על אחשוורוש שהוא "מלך טיפש"⁹⁵ וכיו"ב.

93 מגילה טז, א.

94 שם טו, סע"א ובפרש"י.

95 שם יב, א.

91 וישלח לג, ד.

92 ולהעיר שזהו לשון שאינו מורגל

בפירוש רש"י.

אבל מרדכי לא התנהג כן. לא עלה על דעתו לצעוק ברחובות, לתקוע בשופר וכו', אלא צוה לאסתר לילך אל אחשוורוש ולבקש ממנו לבטל את הגזירה.

ולכאורה יכולים לשאול: מדוע להשפיל את עצמך ללכת ולבקש מאחשוורוש?! — הרי זו ירידה! — מוטב ללכת ולצעוק ברחוב שהמן הוא רשע, ואחשוורוש הוא טפש וכיו"ב.

אך הענין הוא — שמרדכי ידע שבני נמצאים בגלות, ורצונו של הקב"ה שיפעלו בדרך הטבע. אמנם צריך להיות ענין של תענית, "וצומו עלי גו' שלשת ימים לילה ויום"⁹⁶, אבל לאחרי כן צריכה אסתר לפעול בדרך הטבע — לילך לאחשוורוש ולבקש ממנו לבטל את הגזירה.

והגע עצמך:

מרדכי הי' פוליטיקאי גדול — דאל"כ, לא הי' אחשוורוש ממנה אותו ל"משנה למלך", שהרי בודאי רצה אחשוורוש להנהיג מלכותו בפשטות, ולא באופן שלמעלה מדרך הטבע, וכיון שמינה את מרדכי ל"משנה למלך", בודאי הי' מרדכי פוליטיקאי גדול.

ואעפ"כ, בשמוע אודות גזירת המן, אזי "וילבש שק ואפר .. ויבוא עד לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק"⁹⁷,

— שהרי בענינים שאינם בסתירה לתומ"צ יש להקפיד על "דינא דמלכותא דינא"⁹⁸, ולכן קיים מרדכי הציווי ש"אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק"; משא"כ בנוגע להשתחוואה להמן, הנה אע"פ ש"כן צוה לו המלך", הנה "מרדכי לא יכרע ולא ישתחוה"⁹⁹ —

וצוה לאסתר לילך לאחשוורוש ולבקש ממנו לבטל את הגזירה.

וההוראה מזה, שגם עכשיו צריכה להיות ההנהגה באופן כזה — לא לצעוק כו', ובפרט כשרואים שפעולה זו מזיקה ליהודים, הרי בודאי שאין לעשות זאת.

ולא כמו אלו שטוענים שאין ללכת ולבקש מגוים, באמרם, שזהו סדר שמתאים ליהודי זקן שבא מעבר לים ("פון דער אַלטער היים"), ששם לימדו אותו ללכת כפוף... אבל עכשיו נמצאים בזמן חדש ובמדינה חדשה, וכאן צריכים להראות שיהודים אינם מתייראים ופחדים — שכן, טענה זו טען המן, באמרו, ש"דתייהם שונות מכל עם"¹⁰⁰, יש להם אלקים

99) אסתר ג, ב.

100) שם, ח.

96) אסתר ד, טז.

97) שם, א"ב.

98) גיטין י"ד, ב. וש"נ.

ישן ותורה ישנה... והרי רואים את התוצאה מטענה זו — "להשמיד¹⁰¹ להרוג ולאבד את כל היהודים" ח"ו!

אמנם אמרו רז"ל¹⁰² "אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים", ומציאותו של יהודי היא למעלה לגמרי מענין השכל, אבל אעפ"כ, אינו היפך השכל. ורצונו של הקב"ה שיהודי יתנהג בדרך הטבע, כמ"ש¹⁰³ "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", ולכן צריך להשתדל אצל הגוי שלא ישלח עזרה לערבים כו', אבל לא לצעוק ולפעול על אחרים שגם הם יצעקו!...

יט. וכששואלים אותו: מדוע אתה הולך וצועק, בה בשעה שבינתיים מזיק הדבר?! האם התבוננת במעשיך?! — משיב, שהתבונן בזה לפני עשר שנים, והחליט שכך צריך להתנהג, ועכשיו אין לו זמן לחזור ולהתבונן בזה, ובמילא, כן יקום, ומי יאמר לו מה תעשה!... אבל בפועל רואים עכשיו תוצאות הפוכות, וכאמור, שהזהירו על זה לפני חדשים, ואין זה ענין של "רוח הקודש"... אלא ענין המפורש במגילה! הסיבה לכך שבכל זאת הולך וצועק — כיון שהוא מונח ולהוט אחר מציאותו, להראות שהוא מנהיג בישראל, ואם לא "ירעיש", אף אחד לא יודע אודותיו... ולכן צועק, ומשתדל שגם אחרים יצעקו, שאז רואים שהוא מנהיג בישראל!

אבל כאשר לא נוגע לו המציאות שלו, להראות שהוא מנהיג בישראל — אזי לא יערוך הפגנות, ולא יעמיד כסא ריק לשולחן הסדר, כדי להראות שממתנים על שחרורם של יהודי רוסיה...

הגוי שיושב ב"קרמלין" לא מתפעל מזה שמעמידים כסא ריק, ואין זה פועל עליו מאומה!

ואדרבה: אם אכן יש לך כסא ריק בשולחן הסדר, מה אתה "מרעיש" שיביאו יהודים מרוסיה למלא את הכסא — לך והבא את בנך מ"גרעניטש-ווילידזש"¹⁰⁴, והושיבו לשולחן הסדר!...

[אלא מאי, היתכן שהוא יאמר לבנו מה לעשות... רצונו להיות ב"גרעניטש-ווילידזש", להיות "היפי", וכיון שהוא כבר אדם מבוגר, אינו יכול להתערב בחייו הפרטיים ולומר לו מה לעשות!...].

(103) פ' ראה טו, יח.

(104) = שכונה ידועה בניו יארק שבה ההנהגה דהיפך הצניעות וכ'.

(101) שם, יג.

(102) ע"פ ל' חז"ל — סוטה בסופה (וגירסת הע"י).

יש לך כסא ריק — צא לרחוב שבו אתה גר, ותמצא שם יהודים שלא יודעים היכן לחגוג את הסדר, או שאינם יודעים בכלל מה זה "סדר", ותושיב אותם לשולחן הסדר. ואם אינך יודע בעצמך כיצד לערוך סדר, יש לך עצה — להתקשר לרב ע"י הטלפון ולשאל אותו כיצד עורכים סדר (כפי שמקובל היום שעל כל שאלה מתקשרים לרב ע"י הטלפון, וכמו בנוגע למחט שנמצאה בקורקבן¹⁰⁵, וכיו"ב).

כ. ועד"ז בנוגע לענין השני שאודותיו דובר בפורים¹⁰⁶ — שלא זו בלבד שמעוררים שאלה אם ארץ ישראל שייכת לעם אחד או לשני עממין, אלא עוד זאת, שרוצים להכניס כמה עממין לארץ ישראל.

במקום שתהי' ההנהגה כמו שהיתה בימי עזרא, ששילח את הנשים הנכריות¹⁰⁷, באמרו שכך צ"ל ע"פ תורה, ואף אחד לא התווכח עמו — מעוררים שאלה: מיהו יהודי, ורוצים לקבוע שאין צורך בגיור כהלכה, אלא די גם בגיור רפורמי כדי להחשב יהודי, ועי"ז מכניסים כמה עממין בארץ ישראל.

והרי זה ענין בלתי רצוי עבור ארץ ישראל, וגם בלתי רצוי עבור הגוים, שכן, כאשר מכריחים אדם לעשות דבר שהוא היפך טבעו, הנה סוכ"ס מוכרח הדבר להתפוצץ, כי, בבוא זמן שתהי' התנגשות אינטרסים בין ארץ ישראל לרומניא פולין או רוסיא, ישכח הרומני או הפולני או הרוסי אודות ארץ ישראל, וישאר נאמן למולדתו! ... והגע עצמך:

הסדר הוא שכאשר שולחים אנשים ל"חזית", בתעלת-סואץ או ברמת-הגולן וכו', צריכים לבדוק תחילה ולוודא שזהו אדם שישאר ללחום לטובת ארץ ישראל, ולא יערוק להצטרף לאחד השונאים, והיינו, שלא אומרים שכיון שיש אדם שמוכן ללכת לחזית, למה למנוע אותו, אלא כיון שזוהי מלחמה, צריך להבטיח תחילה את כל הפרטים.

וכן הוא בנוגע לכל ארץ ישראל, שנחשבת כולה כמו "חזית", בגלל כל הפגזים וכו' שנופלים שם, ולכן צריך לבדוק ולוודא את מי מכניסים שם, ואם יש רק חשש שאינו רצוי, אין להכניסו לשם.

ואעפ"כ רוצים להכניס גוים לארץ ישראל, ואומרים שאין צורך בגיור כהלכה, אלא מספיק גיור רפורמי — שהכל יודעים מה הוא; די

(106) שיחת פורים ס" (לעיל ע' ...).

(107) ראה עזרא יו"ד, יו"ד ואילך.

(105) כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף בבת-

שחוק: גם אם הרב לא ראה מעולם מחט בקורקבן! ...

ללמוד שבועות אחדים מה נקראת אצלם "יהדות", ואז יוכל להרשם ולהחתם בתור יהודי!...

וכל זה — לאחרי שזה-עשה פעלו שתהי' טלוויזיא בשבת¹⁰⁸, ועתה רוצים לפעול שכדי להיות יהודי מספיק גיור שלא כהלכה.

והוסיפו לאיים שלא ירעישו על הענין של "מיהו יהודי", כי אם ירעישו על זה, אזי יעלו את הנושא של גיוס בחורי ישיבה — אע"פ שהם בעצמם יודעים שלימוד התורה של בחורי הישיבה עוזר גם עבור אלו שנמצאים ב"חזית".

אך האמת היא שחייבים להרעיש ולפעול כדי לבטל ענינים בלתי-רצויים אלו, כי לולי זאת, לא יהי' שיעור לדבר!

ולהעיר גם ממה שאירע בשעה שדרשו להחשיב יהודי רק מי שנתגיר ע"פ הלכה, שהיו כאלו שציירו ציור שמבזה יהודים, באופן גרוע יותר מהציורים שהופיעו בזמן מלחמת העולם השני' בעיתונים הידועים ("דער שטירמער" וכיו"ב), שאפילו אז הי' היטלער מתבייש בציור כזה... עם ציור כזה הסתובבו ברחובות ירושלים, והתפארו בזה!...

כא. וכאמור, זהו ענין בלתי רצוי הן עבור ארץ ישראל, והן עבור הגוי בעצמו, ואעפ"כ, אין פוצה פה ומצפצף! כולל גם הדתיים שהיו צריכים לצעוק שיבטלו זאת, ואינם עושים מאומה!

ומה שטוענים שאין מה לעשות בענין זה, כשם שאין מה לעשות בענין דטלוויזיא בשבת, כיון שכבר נתקבל הדבר — אין האמת כן, ובמכ"ש וק"ו: ומה ענין השבת שקיים כבר אלפי שנים, פעלו בו שינוי — הרי ענין הטלוויזיא בשבת שקיים רק שבועות אחדים, בודאי יכולים לשנותו, אם רק ירצו!

ולאידך גיסא, אם אתם לא עושים כלום — למה אתם יושבים בממשלה? צאו ממנה!... הם אומרים שאין לצאת מהממשלה, כיון שאז לא יוכלו לפעול ענינים אחרים שצריך לפעול. אבל אם לא עושים מאומה, ולא צועקים גם על ענינים אחרים — מהי התועלת בשיבה בממשלה?!

והרי רואים המצב בכל הענינים: גיוס בחורים — פוחת והולך. ניתוחי מתים¹⁰⁸ — פוחת והולך. טלוויזיא בשבת — פוחת והולך.

108) ראה מכתב ו' כסלו שנה זו (אג"ק חכ"ו ע' רמח).

ועכשיו גם גיור כהלכה פוחת והולך. ואעפ"כ פוחדים לדבר ולצעוק על זה. וכאמור, אם בלאה"כ לא עושים כלום — אין מה לשבת בממשלה!

כב. ויה"ר שיקויים מ"ש במגילה¹⁰⁹ "ליהודים היתה אורה ושמחה (כמו שמחת פורים שהיא באופן ד"משפחה ומשפחה"¹¹⁰) וששון ויקר", וכפי שמוסיפים בנוסח ההבדלה: "כן תהי' לנו"¹¹¹.

* * *

כג. הביאור בפירוש רש"י:

החילוק בפירוש "איל המילואים" בין פרשתנו, "שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם", לפ' תצוה, ש"משימים שלום למזבח ולעובד העבודה ולבעלים" — מובן בפשטות ע"פ ההקדמה האמורה לעיל (סי"א) שבפרשתנו מפרש רש"י רק מה שנתחדש לגבי פ' תצוה (פרט נוסף, או ענין שנאמר באופן שונה ממ"ש בפ' תצוה).

ובכן:

בפ' תצוה⁶² נאמר "ולקחת מן האיל החלב והאלי' גוי' ואת שוק הימין", ומסיים: "כי איל מילואים הוא", והיינו, שהתיבות "איל מילואים הוא" באים ליתן טעם והסברה ("כי") על מש"נ לפנ"ז שצריך לקחת מן האיל רק את החלב וכו' בשביל להקריב על המזבח (ולא כמו האיל הראשון עליו נאמר¹¹² "והקטרת את כל האיל המזבחה עולה גוי").

ולכן אי אפשר לפרש "איל המילואים" "שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם" — כיון שאין זה טעם והסברה על הקרבת החלב וכו' בלבד, שהרי מילוי והשלמת הכהנים היתה יכולה להיות גם אילו היו מקריבים את כל האיל (ולא רק החלב וכו' בלבד).

ובהכרח לפרש ש"המילואים שלמים שמשלימים שלום למזבח ולעובד העבודה ולבעלים" — שזהו הטעם שהקריבו מן האיל השני רק את החלב וכו' (ולא "את כל האיל"), "כי איל מילואים הוא", "שהמילואים שלמים שמשלימים שלום כו' לכך אני מצריכו החוזה להיות לו לעובד העבודה למנה, וזה משה שמשם במילואים, והשאר אכלו אהרן ובניו שהם בעלים".

אבל בפרשתנו לא נאמר "כי איל המילואים הוא", בתור נתינת טעם, אלא "ויקרב את האיל השני איל המילואים", בתור שם התואר,

(111) חסר הסיום (המור"2).

(112) תצוה כט, יח.

(109) אסתר ח, טז.

(110) שם ט, כח.

ולכן אי אפשר לפרש שנקרא כן רק בגלל "שהמילואים שלמים שמימים שלום כו", דא"כ, הי' צריך להקרא "איל השלמים", ולא "איל המילואים"; ולכן מפרש רש"י "שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם".

כד. אך עדיין אינו מובן: מדוע נעשה מילוי והשלמת הכהנים ע"י האיל השני דוקא, ולא ע"י האיל הראשון?
ולכן מדייק רש"י ש"ממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם", ולא "בעבודתם":

ההוספה ד"כהונתם" לגבי "עבודתם" היא — בנוגע לאכילת קדשים¹¹³, והיינו, שלא זו בלבד שביכלתו לעסוק בעבודת הקרבנות, אלא ביכלתו גם לאכול קדשים.

החילוק בין "כהונתם" ל"עבודתם" הוא — שמצד ענין הכהונה יכול הכהן לאכול קדשים, משא"כ ענין העבודה מורה רק.

וזהו החידוש של האיל השני, "איל המילואים", ש"ממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם" — כי, האיל הראשון, שהי' עולה, פעל רק שיהיו ראויים לעבודה, ורק האיל השני, שהי' שלמים, שבו הי' חלק גם לכהנים, פעל למלא ולהשלים את הכהנים "בכהונתם", שמכאן ולהבא יוכלו לאכול קדשים.

כה. ואעפ"כ כותב רש"י בפ' תצוה⁶⁰ "למלא את ידם", "באיל ולחם הללו":

אע"פ שהקרבת האיל פועלת השלמת הכהנים בכהונתם, מ"מ, בפסוק שבו מדובר אודות אכילת הקרבן, שבו נאמר "ואכלו אותם .. למלא את ידם", "אותם" לשון רבים, הן האיל והן על הלחם (כיון שאכילת האיל היתה יחד עם אכילת הלחם, ללא הפסק ביניהם), בהכרח לפרש "למלא את ידם", "באיל ולחם הללו".

משא"כ בפסוק "ויקרב את האיל גו" שבפרשתנו, שבו מדובר רק אודות הקרבת האיל (שהוצרכה להיות בפני עצמה, לפני הקרבת הלחם), ואעפ"כ נקרא "איל המילואים", לכן מפרש רש"י ש"ממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם", היינו, שענין זה נעשה ע"י האיל.

*

כו. הביאור¹⁴ במ"ש באגה"ת ש"אם לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד" — שאין סתירה מזה שבזמן פורים עמדו כמעט משך שנה בתנועה של מס"נ:

המס"נ שבזמן פורים היתה רק בנוגע לענין של עבודה זרה, "לעבור דת ח"ר" — "שהרי אם רצו להמיר דתם, לא הי' המן עושה להם כלום, שלא גזר אלא על היהודים כו"¹⁴; אבל בנוגע לשאר הענינים הי' הסדר כרגיל — שהיו צדיקים ובינונים וגם למטה מזה כו', ולכן לא יפלא שלא נגאלו מיד.

אבל המדובר באגה"ת אודות בקשת מחילה וסליחה מאתו ית' — אין זה רק בנוגע לע"ז, אלא גם בנוגע לכל הענינים, שהרי לא יתכן שבשעה שמבקשים "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך" יעשו עבירות אחרות, דא"כ, אין זו בקשה אמיתית, ועכצ"ל שהתשובה היא על כל העבירות; ולכן אתי שפיר ש"אם לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד".

*

כו. ה"יינה של תורה" שבפירוש רש"י הנ"ל:

בנוגע ל"איל המילואים", "שממלאים ומשלימים את הכהנים בכהונתם", שענין זה נעשה (לא ע"י קרבן עולה, אלא) ע"י קרבן שלמים שקשור עם אכילה דוקא (כנ"ל סכ"ג) — לכאורה אינו מובן:

איתא בגמרא¹⁵ שאכילה ושת"י הם מהענינים שבהם דומים לבהמה, כך, שאין זה ממעלת האדם, שמתבטאת בענינים שבהם דומים למלאכי השרת. וא"כ, איך יתכן שדוקא ענין האכילה ממלא ומשלים את הכהנים בכהונתם?!

אך הענין הוא — שזהו החידוש של יהודי, שביכלתו ליקח מאכל גשמי, ולעשות ממנו ענין של קדושה, עי"ז שבשעת האכילה אינו מונח בהמאכל, אלא מבררו ומזככו כו'. וענין זה מודגש באכילת הכהנים (שממלאת ומשלימה את הכהנים בכהונתם) — שלא רק החלק שמקריבים ע"ג המזבח נעשה קדושה, אלא גם החלק שנאכל ע"י הכהנים הו"ע של קדושה.

כח. וענין זה קשור גם עם ימי הפורים:

115) חגיגה טז, א.

114) ת"א מג"א צו, א.

איתא בתיקוני זהר¹¹⁶ ש"יום הכפורים" הוא "כפורים", כמו פורים. וכמדובר פעם¹¹⁷ שענין זה מרומז גם בנגלה — שהרי איתא במדרש¹¹⁸ "כל המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים לעולם", ומוסיף: "א"ר אלעזר אף יום הכפורים לא יבטל לעולם" (כדאיתא גם בפרקי דר"א¹¹⁹). ומכאן רואים שכאשר מזכירים פורים, מתעוררת מיד סברא שכך הוא גם ביוהכ"פ, כיון שפורים הוא כמו יוהכ"פ, ואדרבה: פורים הוא נעלה יותר מיוהכ"פ שנקרא "כפורים", בכ"ף הדמיון. ולכאורה אינו מובן:

ביוהכ"פ — מתענים כל היום, ועוסקים כל היום בתפלה בבית-הכנסת, בקיטל לבן, להורות שדומים למלאכים¹²⁰; ואילו פורים הוא יום חול, ויש בו אכילה ושתי' וכו'. וא"כ איך אפשר לומר שפורים הוא נעלה יותר מיוהכ"פ?!

אך הענין בזה — שעיקר החידוש הוא בנוגע לפורים דוקא: אין זה "קונץ" להיות יהודי ביוהכ"פ, שאין בו אכילה ושתי' וכו'; ה"קונץ" הוא דוקא ביום כמו פורים, שיש בו אכילה ושתי' וכו' — לעשות זאת באופן המתאים ליהודי: להרבות באכילה ושתי' — רק בגלל המצוה שבדבר (נוסף על קיום שאר מצוות היום: מקרא מגילה, משלוח מנות ומתנות לאביונים), כך, שהאכילה ושתי' נעשית ענין של קדושה. ואדרבה: דוקא עי"ז הרי הוא פועל את כל הענינים שנעשים ביוהכ"פ, ועד שזוהי הוכחה גם בנוגע לתענית דיוהכ"פ, שדוקא כאשר האכילה ושתי' בפורים היא באופן של קדושה, אזי יודעים שגם התענית דיוהכ"פ היתה כדבעי⁵¹.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סיים בברכת "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"¹²¹, שיוצאים מכל המדידות וההגבלות, ועד ש"ונברכו בכך כל משפחות האדמה"¹²¹, כפי שיהי' כאשר "יעלה הפורץ לפנינו"¹²², בקרוב ממש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן המזונות לכמה מהאורחים שי' שבאו

(120) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתר"י ס"ט. וש"נ.

(121) ויצא כח, יד.

(122) ע"פ מיכה ב, יג. וראה אגדת בראשית ספס"ג. ב"ר פפ"ה, יד ופרש"י שם.

(116) תכ"א (נד, ב).

(117) ראה גם תו"מ חט"ז ע' 118 ואילך.

חמ"ז ס"ע 211 ואילך.

(118) יל"ש משלי רמז תתקמד. וראה

מדרש משלי רפ"ט.

(119) פמ"ו. וראה רד"ל שם.

מאנגלי' וצרפת, ואח"כ התחיל לנגן ניגון הקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל, ועמד מלא קומתו ורקד על מקומו בשמחה רבה.

לאחרי שברך ברכה אחרונה, והזכיר שכל מי שנתחייב יברך ברכה

אחרונה, אמר:]

כט. כיון שעומדים עתה לקרוא בפרשת "ויהי ביום השמיני"¹²³, שענין זה קשור עם כינור של משיח שיהי' של שמונה נימין (כדברי הגמרא¹²⁴) — הנה יה"ר שבקרוב ממש תהי' הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שיבוא ויגאלנו ויוציאנו מהגלות, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"¹²⁵, "לא תשאר פרסה"¹²⁶, ו"כספם וזהבם אתם"¹²⁷, ויוליכנו קוממיות לארצנו, ויקויים היעוד¹²⁸ "והיתה לה' המלוכה", בעגלא דידן.

[טרם צאתו התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "הושיעה את

עמך"].

(126) שם, כו.
 (127) ישעי' ט, ט.
 (128) עובדי' בסופו.

(123) ר"פ שמיני.
 (124) ערכין יג, ב.
 (125) בא יו"ד, ט.

הוספה

בי"ה, ח' אדר תשי"ב
ברוקלין.

הרבני ווי"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה ... שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הודעתו מקביעות נשואיו עם ב"ג מרת ... תחיל' ביום ...
הבע"ל:

ואביע בזה ברכותי ברכת מזל טוב מזל טוב, שיהי' בשעה טובה ומוצלחת
ויבנו בית בישראל על יסודי התורה והמצוה כמו שהם מבוארים ומוארים
בתורת החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב.

ני"ב:

יש להעיר בקיצור נמרץ ע"פ מה שאמרתי פה בנשואי א', אשר בכלל הנה
בענין עדות יש שני אופנים, א) שהעדויות הוא ענין של בירור, וכמו עדים המעידים
על פלוני איך נגמר דינו בב"ד, ב) עדות שהם תנאי ומהווים את מציאות הדבר,
וזהו ענין עדי קדושין שצ"ל דוקא בפני עדים.

וכן הוא ג"כ במ"ש הקב"ה, אתם עדי, (עיי' אור התורה להצ"צ שמות ע'
ל"ט ואילך), הנה גם בזה שני אופנים, א) שהם רק מעידים על הענין, ב) הם ג"כ
חלק מהמציאות, ומהווים את הענין, ובפרט הוא בהענינים שעליהם נאמר (שבת
י' א. קי"ט, ב. ב"ר פמ"ג, ז. פס"ז פ' פנחס) דנעשה **שותף** להקב"ה במע"ב,
ובעבודה הוא, עיי' עבודה שלמעלה מטו"ד, היינו שהוא בעצמו אינו מציאות,
שרק באופן כזה יכול להיות נעשה שותף במע"ב, כיון שהוא למעלה מהבריאה
ומציאותה.

יש להעיר בקיצור נמרץ כו': פיסקא זו ושלאחרי' — נדפסו (בנוסח דומה שנשלח לכו"כ)
באג"ק ח"ה אגרת א'תלד, ונעתקו כאן מפני ההוספה שבד"ה וזהו ג"כ.
ע"פ מה שאמרתי פה בנשואי א': ראה לקו"ש ח"ט ע' 188 ואילך. תר"מ התוועדויות ח"ב
(תשי"א ח"א) ע' 362 ואילך, ובהנסמך שם. וראה גם "רשימות" חוברת קגג.
במ"ש הקב"ה, אתם עדי: ישע"י מג, י. שם, יב.
פס"ז פ' פנחס: עה"פ כט, ב (דעשייתם עולה גו").

וזהו ג"כ מעניינא דימימ אלו, ימי הפורים, אשר ישראל שבאותו הדור מסרו עצמן למות כל השנה כולה ולא עלה להם שום מחשבת חוץ ח"ו והיו במסייג על קידוש השם, ובכל דור ודור בימי הפורים – ענינם מסירת נפש – עיין הקדמת אדמו"ר האמצעי לסי' שערי אורה בארוכה) ואכמ"ל.

גם אם צודק בנימוקיו על שאין לו קב"ע בתורה – הרי, סו"ס, חסר הלימוד!

אם אדר תשי"ג (ה'תשי"ג) נדע דתורה ה-ה, סוף, חסר ה'א'!

ב

בי"ה. כ"ב אדר תשי"ג
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה"ר ישראל ישעי' שי

שלום וברכה!

נהניתי לקבל פ"ש ממנו ע"י הרה"ח הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר בן ציון שי' שם טוב שד"ר, ולפי בקשתו, הנה כשאהי על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכירו לבריאות טובה, ושהשי"ת יתן לו מידו הפתוחה הקדושה והרחבה שיוכל להוסיף בתורה ועבודה באופן שמח.

ידוע שכל הימים טובים ויומי דפגרא שיש ליהודים, הכוונה בפנימית הענין לקבל הארה מהם לכל השנה, וכאשר עתה הננו לא כבר מחג הפורים שמצותו הוא שמחה עד דלא ידע, הנה צריכים ג"כ להמשיכה לכל השנה שיהיו ימים שמחים וגם געזונטע טעג, און האַלטען באַ דעם אמת עד שלא יהי נוגע כ"כ הפרטים אם אצל הארור המן או הברוך מרדכי, וישמח בהעבודה בתורה ומצות שזוכים למלאות רצון השי"ת – שזהו תכלית הכל.

בברכה שיוכל תמיד לבשר בשו"ט הן בגשמיות והן ברוחניות.

מסרו עצמן למות .. מחשבת חוץ ח"ו: תו"א מג"א צז, א. ובכ"מ.

ב

מוה"ר ישראל ישעי': לעהמאן, לונדון.

שכל הימים טובים .. הכוונה .. לקבל הארה מהם לכל השנה: ראה לקו"ת ברכה צח, ב. שמחה עד דלא ידע .. הארור המן או הברוך מרדכי: מגילה ז, ב. וראה גם שיחת פורים שנה זו – תשי"ג (תו"מ התועדויות ח"ה – תשי"ג ח"ב – ע' 30).

ג

בי"ה, ז' תמוז תשי"ב

ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר ... שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מאדר"ח תמוז, בו שואל אם כדאי לקנות מכונה –
אוטומוביל – עבור עצמו,

הנה בכלל כדאי הדבר, ובלבד להשמר משני נקודות, א) ניט אויפרייסען
די אויגען, ב) שלא לקנות רכבת ישנה ביותר כמו שכותב במכתבו, אף שלאידך
גיסא אינו מוכרח לקנות דוקא רכבת 1953.

כיון שאינו מזכיר מאומה בודאי שלום לו ולכל בי"ב שיחיו ויה"ר
מהשי"ת שתהיי בהצלחה העבודה בהדעי קעמפ וזה ימשיך תוספת ברכה
והצלחה בעניניהם הפרטיים.

בברכה.

ג

אינו מוכרח לקנות דוקא רכבת 1953: ראה גם אג"ק חכ"ז אגרת יעד, ובהנסמך בהערות שם.

ד

בי"ה, כדי אדר תשכ"א
ברוקלין

האברך ... שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו שהגיע באיחור זמן רב, בו כותב אודות מצב בריאותו,
ובטח מתייעץ עם רופא מומחה במקצוע וממלא הוראתו, שהרי על האדם
לעשות בדרך הטבע, אלא שמוכן וגם פשוט שהנהגתו צריכה להיות כראוי
ומתאים לבן ישראל שכל אחד מהם נקרא בן אברהם יצחק ויעקב, ובזה לכל
לראש לימוד בהתמדה ושקידה והנהגה טובה מתאימה להוראות תורתנו תורת
חיים, ומשירצה באמת הרי הובטחנו יגעת ומצאת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד

מהעתקה.
הובטחנו יגעת ומצאת: מגילה ו, ריש ע"ב.

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' נדיב דובער ע"ה

בן – יבדלח"ט ר' עוזי שליט"א

קהתי

נפטר ח"י אדר ה'תשע"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס לזכות משפחתו

על ידי אחיו ואחיותיו

מנחם מענדל קהתי, לוי יצחק קהתי,

טלאור מנוחה רחל פיין וצבי' שרה גרינוואלד

ומשפחתם שיחיו לאורך ימים ושנים טובות